

YU ISSN 0027-8084
UDK 808.61/.62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

XXXIII/1–2

НАШ ЈЕЗИК

Књига XXXIII

Св. 1–2 (1999)

САДРЖАЈ

Грамматика и нормативистика

О реченицама типа ОТИШЛА ЈЕ КОД МАЈКЕ / ОТИШЛА ЈЕ ДО МАЈКЕ (МИЛКА ИВИЋ)	1
Сложени везник <i>йим више шйо</i> (СЊЕЖАНА КОРДИЋ)	5
Временска употреба конструкција <i>на + акузатив</i> и <i>у + акузатив</i> са именицама које значе годишња доба (СРЕТО ТАНАСИЋ)	15
О речима изведеним од имена одн. презимена познатих личности (МИРОСЛАВ НИКОЛИЋ)	24
О облицима компаратива придева <i>низак</i> (ЖИВОЛИН СТАНОЈЧИЋ)	36
<i>Посћуман</i> и <i>йосћумно</i> или <i>йосћухман</i> и <i>йосћухмно</i> (НИКОЛА РОДИЋ)	42
Скраћеничке сложенице и ортографска норма (СЛОБОДАН МАРЈАНОВИЋ)	47

Лексикологија и семантика

Неке карактеристике придева са префиксима <i>о-</i> и <i>йо-</i> у савременом српском језику (СТАНА РИСТИЋ)	57
О значењу придева <i>снисходљив</i> (НИКОЛА РАМИЋ)	68
Птица <i>богомољца</i> (БИЉАНА СИКИМИЋ)	76
<i>Ни абера нема</i> (СНЕЖАНА ПЕТРОВИЋ)	90

Етимологија и ономастика

Рефлекси групе <i>-њи</i> у српској топонимији (АЛЕКСАНДАР ЛОМА)	99
О топониму <i>Приче</i> (ЗВЕЗДАНА ПАВЛОВИЋ)	107
Редак дијалекатски глагол из југоисточне Србије: <i>сневирам се</i> и сл. (ЈАСНА ВЛАЈИЋ-ПОПОВИЋ)	112
<i>Тавориши</i> (МАРТА БЈЕЛЕТИЋ)	119

Лингвостилистика

Лингвистичка стилистика (РАДОЈЕ СИМИЋ)	127
Неки стилистичко-семантички аспекти дисторзије придева у поетским структурама (МИЛОСАВ Ж. ЧАРКИЋ)	138
Из језика „Сеоба“ Милоша Црњанског (2) (ЖИВОЛИН СТАНОЈЧИЋ)	149

Прилози

О језику обазриво и одговорно (БРАНИСЛАВ БРБОРИЋ)	155
Нове и незабележене речи (1) (ЂОРЂЕ ОТАШЕВИЋ)	173

НИКОЛА РАМИЋ
(Институт за српски језик САНУ, Београд)

О ЗНАЧЕЊУ ПРИДЕВА *СНИСХОДЉИВ*

На основу расположиве грађе за израду Речника САНУ и руководећи се утврђеним принципима њене обраде, аутор настоји идентификовати поједина значења придева *снисходљив* и назначити њихову хијерархију.

1. Комплексна проблематика лексичког нормирања нужно превазилази оквиру лексикографије, јер обрада лексичке грађе, нарочито при изради описних речника, захтева приступ којим ће бити задовољени и сви други видови нормирања — ортографски, ортоепски, граматички. Лексикограф највећи део онога што истражи и закључи и не напише, поштујући унапред задане критеријуме, тј., пре семантичке обраде, све сведе на тзв. успостављање одреднице.¹ Дужан је да утврди лематски облик одреднице, њен прозодијски лик, граматичке облике (нпр. презент код глагола, генитив код именица итд.) и да унесе граматичку квалификацију (род именица, вид глагола и др.), полазећи при томе, с једне стране, од унапред заданих критеријума, а с друге стране, од онога што је сам, на основу грађе којом располаже, установио и закључио. Упркос чињеници да је откривање и дефинисање семантичке садржине речи примарни задатак лексикографије, често је, уз то, потребно вршити захвате и давати квалификативе нормативног карактера, како лексеме као такве, тако и појединих њених значења.

2. Управо семантичко нормирање тема је инспиративног чланка Ивана Клајна, објављеног у прошлом броју *Нашег језика*.² На овом месту задржаћемо се на једном примеру „тешко решивог семантичког проблема“.³ Ради се о значењу (или о значењима) придева *снисходљив*, с прилогом *снисходљиво*. Искрпно разматрање аутор завршава реченицом која проблем оставља отвореним: „Тако и даље остаје нерешено да ли бити *снисходљив* значи бити *великодушан*‘ према ни-

¹ О условима рада на нашим описним речницима исп. Пешикан 1970, 147–149.

² Клајн 1998, 134–147. Разумевање комплексности проблематике подстицајна је за лексикографе да истрајавају на својим, најчешће дугорочним пројектима, упркос сталној изложености критици, јер „критичара описних речника има ваљда бар колико и корисника“ (Пешикан 1970, 142).

³ Клајн 1998, 141.

жем од себе, или напротив ‚услужан‘ према особи на вишем положају.“⁴ Дакле, две, у крајњој линији, супротстављене семантичке реализације.⁵

3. Допринос разрешењу дилеме могли би бити подаци из Речника САНУ, као и расположива грађа за његову израду.

3.1. У 15. књизи Речника налазимо придев *снисходљив*, са квалификативном ознаком заст. (застарело) и дефиницијом „претерано љубазан, услужан, снисходљив“, дакле, са донекле прејудуцираним ставом о значењу придева *снисходљив*, који се, у другом делу дефиниције, наводи као синоним. Прилог *снисходљиво није посведочен, а посредна дефиниција именице *снисходљивост* (заст. „особина онога који је снисходљив, снисходљивост“) поткрепљена је одговарајућим примером који подупире опредељење лексикографа за дату дефиницију придева. *Сисходан*, *сисходећи* и *сисходићи* (*се*) такође су овде обрађени. *Сисходан* и *сисходећи* су у изразима (сисходна лоза, сисходно наслеђе; сисходећа (права) линија „сродство у низлазној ... линији“), а *сисходићи* (*се*) (заст.) остаје у првобитном значењу „силазити, спуштати се“,⁶ с фигуративним „слабити, опадати“, односно у вези са помињаним изразима „ићи, водити наниже (о линији потомака породичног стабла)“.⁷

3.2. Расположива грађа за израду наредних томова Речника наводи на закључак да придев *снисходљив*, прилог *снисходљиво* и именица *снисходљивост* несумњиво спадају у лексикум савременог српског језика. Глагол *сисходићи* (*се*), с глаголском именицом *сисхођење*, добро је посведочен, али махом грађом која сугерише потребе за неком врстом маркирања. Квалификативним ознакама ће морати бити обележени и архаизми *сисходићелан* и *сисходићељан* (исп. руско *снисходительный*) и *сисходићелност* (исп. руско *снисходительность*), те *сисходност* (само у Матије Бана), а индикативно је да постоји и потврда за *сисходљивац*.⁸ Целокупна грађа за наведене одреднице омогућује идентификацију појединих значења придева *снисходљив* (као и њихову квалификацију) (а онда и прилога *сисходљиво* и именице *сисходљивост*, при чему се они могу дефинисати посредно „на снисходљив начин ...“ одн. „особина онога који је снисходљив ...“ или на неки други начин, нпр. синонимима или комбиновањем једне и друге методе).

⁴ Исто, 142.

⁵ О потпуној супротстављености овде није могуће говорити, због истих семантичких компоненти (*сема*) у различитим семантичким реализацијама (*семема*), пошто се у оба случаја провлачи првобитно значење глагола „силазити, спуштати се“ односно „љубазно приступати коме, удостојавати пажње кога ...“ (исп. руско *сисходитъ*, односно *сисходитъ*, *сисзойти* — Станковић 1988 и Пољанец 1973).

⁶ Исп. претходну напомену.

⁷ Р. САНУ 15.

⁸ Нажалост, није могуће утврдити одакле је пример, јер је на картици исписивача Милије Станића као извор означено „Роман 1984“.

3.2.1. Опредељење аутора напред поменутог чланка јесте да је прво (и примарно) значење придева *снисходљив* „који с висине прави уступке другоме, удостојава га своје пажње“.⁹ Потврда за ово значење у грађи Речника САНУ има доста. Такви су примери.

Из неког природног демократизма што му је у нарави, и сувише [је] *снисходљив* према овом чизмару (Поповић П., 522); Ту се увек десе и дођу и по неки ... трговачки помоћници из Београда ... људи обично врло шаливи и духовити, а што је најлепше, људи *снисходљиви*, то јест, спуштају се у масу, јер не полажу много на своје престоничко порекло (Сремац, 33, 58); Необично пријек и несаветљив, али према сиротињи [је] *снисходљив* (Павићевић, Ц III, 26).

3.2.1.1. Овоме треба додати и примере који потврђују значењску нијансу „који карактерише такву особу, својствен таквој особи“:

Говорио је као човек бистар, с карактером благим и *снисходљивим* (Милићевић, Ж III, 251); Тај исти вођа агената, који је дотле пратио Алимпија с благонаклоним и *снисходљивим* осмехом, викну наједном сурово и бесно (Петровић В., КБС, 291).

3.2.1.2. У оваквој семантичкој реализацији придев *снисходљив* је потврђен и у Светолика Ранковића, Григорија Божовића, и, што ваља нагласити, у преводима Живојина Симића, Јована Максимовића, Милана Ђорђевића, Љубомира Недића, Кирила Тарановског.

3.2.1.3. Аналогног су значења прилог *снисходљиво* и именица *снисходљивости* у примерима:

Долазила би [Зона] обично праћена својом измењарком, Васком, и *снисходљиво* би ословила по неку сиромашну девојку (Сремац, 33, 56); Ово кажем мислећи на Леметра, који ... је врло *снисходљиво* и симпатично писао о овој Лазиној глуми (БК 1898, 1653); Добро јутро, момци! повика *снисходљиво* раздрагани Баја-Гађе (Рујанац, БГ, 37); Шеф ... *снисходљиво* се смијешлио ... љубазно и штедећи га (Милићевић В., ГЕ, 119). Тако је говорио капетан, све више се усправљајући ... и већ нашег јунака није гледао упитно него *снисходљиво*, а можда и с љубављу (Вујичић, ГС, 130).

Бранио би се неком очинском *снисходљивошћу* дајући нареду по нешто од онога што је тражио, да се окани осталог (Милићевић, Р, 69); Осећао сам ... узвишено сажалење према сиротим створењима ... и скицирао сам план да приредим ручак ... уз криглу пива и аков *снисходљивости*, за све житеље села (Симић, ВО, 162).

⁹ „По Предићевом и Московљевићевом тумачењу (које одговара мом језичком осећању, као и мишљењу неколицине образованих људи с којима сам о томе разговарао) *снисходљив* је човек који с висине прави уступке другоме, удостојава га своје пажње“ (Клајн 1998, 142).

3.2.1.4. И међу потврдама за глагол *снисходити* (*се*), с глаголском именицом *снисхођење*, налазимо одговарајућу реализацију:

Овде [у Падови] поче он [Галилеј] своја предавања и то као први научењак, који је *снисходио* да на народном језику предаје (Ђорђевић В., ВИ, 41); Цариградска патријаршија дала [је] ... српској цркви, да *снисходећи* слабостима људи може дозволити други брак свештенички (СР, 261/1); Иза њих ... Жак без мајке, пошто *се* госпођа де Баранси *снисходила* да почаствује ручак својим присуством (Ђорђевић М., Ж, 398).

Надамъ се, да ће Ваше Високородіе ... ово дјело са милостивимъ *снисхођењемъ* примити (Спасић, НВ, VIII); Госте ... гледао је Захар малко с висине и послуживао их ... с неким *снисхођењем* ... да осете почаст, које су се удостојили, находећи се код његова господина (Глишић, О, 90); Уз то му она, то доказује с тако увредљивим *снисхођењем*, тако благо као што се ради само с децом (И., 256).

3.2.1.5. Архаизми *снисходителан*, *снисходителан* и *снисходителност* посведочени су само са оваквом семантичком реализацијом:

Међу нижима био је *снисходителан*, попушћао им је више нег обично (Иванић, ИЈ МН, 166).

Сад је ваљало наћи за књигу моћна покровитеља ... Сервантес одабра за то дуку Бехара (Бејар), једну од оних високо-родних незналица, које књижевност и уметност удостојавају свога *снисходителна* осмеха (Поповић Ђ., МС ДК, XVI).

Колико ии има, кој сведоче, како е милосрџдан, и щедар, и благ Государ наш ... какова е она Нџгова к' поданим своим небесе-нџжна *снисходителност*, и умилна ... Любезность (Игњатовић М., П, 6); Човекъ незна чему би се пріе двію, или нџговомъ стасу, и украсу, или ... умилной *снисходителности* (П 1849, 168).

3.2.1.6. Тако је и са именицом *снисходности*:

Ну *снисходности* моја [цара] поврати им | Повјерење (Бан, ЈХ, 61).

3.2.2. Друго значење придева *снисходљив* „одвећ понизан или услужан према особи на више положају“ (према Московљевићу „погрешно“) ¹⁰ несумњиво потврђују следећи примери:

На први поглед он се сваком показивао поводљив, гибак, *снисходљив* до одвратности. Своје мишљење редовно је подешавао према мишљењу онога с ким говори (Андрић, ТХ, 263); Не сме се бити неправично оштар према малима ни удворички *снисходљив* према моћнима (Продановић, НС, 251); То је интересантан дијалог између старог, вазда услужног, лукавог и *снисходљивог* дворанина и младог, интелектуално високог, меланхоличног

¹⁰ Московљевић 1990; Клајн 1998, 142.

краљевина, који га презире (Пандуровић, X, XIII); Обазрив и сељачки *снисходљив*, одавао им је дужну пошту (Данојлић, Д, 136).

3.2.2.1. И на овом месту ваља констатовати значењску нијансу „који одражава такву особину, својствен ономе који има такву особину“:

Они [либерали] су протестовали противу уставобранитељске политике према Порти, која им је изгледала не само попуштљива него и *снисходљива* (Јовановић С., У, 217).

3.2.2.2. Прилог *снисходљиво* и именица *снисходљивост* у смислу наведене семантичке реализације богато су посведочени:

Доста је било вашег! Пропало је српско, газда Недељко! Недељко је *снисходљиво* ћутао (Андрић, П, 87); Са покровитељским осмехом пружио [је] сваком руку ... Људи се *снисходљиво* клањали и прељубазна лица истурали напред (Петровић П., МК, 46); Он се врло *снисходљиво* клања ... говори поданички (Јевтић, ДМ, 46); Добрислав [је] био једини човек који му је ... обзирно, *снисходљиво* пришао. Остали су пролазили самоуверено и бахато (Данојлић, Д, 224).

Од узбуђења и велике *снисходљивости* био је заборавио и да кашље (Андрић, П, 43); У вароши је на све стране *снисходљивост*, и лицемерство, и лаж (Секулић, ИП, 66); Он је захтијевао од раје такву *снисходљивост*, каква ни мало не приличи духу човјечијем (Невесинац, ЛЈЧ, 33).

3.2.2.3. Тако их употребљавају и Бранислав Нушић, Стеван Јаковљевић, Светозар Ћоровић, Бранко Машић, Душан Радић, Родољуб Чолаковић и др.

3.2.2.4. Глагол *снисходи*ти (се), с глаголском именицом *снисхођење*, ретко је у смислу овакве семантичке реализације:

Отац је одобравао готово све што је професор рекао ... Није ми било толико неправо, што се отац тако *снисходи* пред професором (Велмар-Јанковић В., ДУ, 69),

Капетан ... је својим прилежним и ревносим радом, и великим *снисхођењем* према претпостављенима својим дотерао до тога звања свога (Глишић, П, 46).

3.2.2.5. Као што је већ напоменуто, *снисходителан*, *снисходителан*, *снисходителност* и *снисходност* нису посведочени у смислу овакве семантичке реализације, али јесте нова лексема — *снисходљивац*:

У нашем осином времену некако ће проживети свој век *снисходљивци*, улизице, подрепаши (Станић, Р).

4.1. Презентирана грађа омогућује потпуније сагледавање проблема. Различита значења и значењске нијансе могли би бити показани само у академијском дескриптивном речнику, са пажљиво одабраним нормативним напоменама, квалификативним ознакама уз поједине одреднице или уз поједина значења. У речницима мањег опсега, који треба да покажу основни, стандардни фонд речи савременог језика,

место би заузеле одреднице *снисходљив*, *снисходљиво* и *снисходљивост*, првенствено у смислу семантичке реализације која се идентификује дефиницијом придева „који се одвећ додворава, удворички понизан“ одн. „који одражава такву особину, својствен ономе који има такву особину“. Тако па макар таква семантичка реализација била означена секундарном у лексиколошком разматрању (не може се порећи да је садржана у семном потенцијалу лексеме). У академијском дескриптивном речнику ово значење би било на првом месту. Такав поступак сугерише богатство расположиве грађе и актуелност извора, а били би задовољени и критеријуми образложени у чланку Ивана Клајна.¹¹

4.2. Дефиницијом типа „који уме снисходити“¹² и сл. директно се исказује главни семантички чинилац,¹³ и она би била прикладна за одређивање значења „који с висине прави уступке другоме, удостојава га своје пажње“,¹⁴ што је ближе првобитном значењу глагола, чији је статус у речницима умногоме практично питање (задани обим, тип речника и др.). Наглашавамо да су и архаизми *снисходитиелан*, *снисходитиелан* и *снисходитиелност* регистровани само у смислу овакве семантичке реализације, као и *снисходност*, неуспело и сасвим маркирано образовање (*снисходан није посведочено). Мада је, у крајњој линији, свака диференцијација извора (временска, по пореклу писаца и др.) условна, с обзиром на ризик у вези са заступљеношћу појединих аутора (обим и репрезентативност корпуса) и са степеном ексцерпираности грађе, мора се приметити да је оваква семантичка реализација чешћа у преводима (у М. Глишића су посведочене обе, ова у преводу Обломова, друга у приповеци Глава шећера) — што указује на њено књишко порекло (и порекло речи), и у делима старијих аутора — што сугерише уступање пред реализацијом овде означеном као секундарном.

4.3. С друге стране, нова деривациона јединица, лексема *снисходљивац* („онај који се одвећ додворава, онај који је удворички понизан“), реализује се само у смислу значења којем ми дајемо предност у полисемантичкој структури речи *снисходљив*. Она би можда могла бити боље потврђена новијом грађом, а творбено-семантички је сасвим уклопљена у систем савременог језика и спада у ону врсту успелијих образовања до којих долази књижевни језик.¹⁵

5. Коначно решење проблема и разрешење дилеме „да ли бити снисходљив значи бити ‚великодушан‘ према *нижем* од себе, или напротив ‚услужан‘ према особи на *вишем* положају“¹⁶ даће, вероватно, лексикографи који пишу Речник САНУ (надамо се и уз помоћ обновљене речничке грађе). Ми констатујемо и једно и друго значење, оба са по једном нијансом, а, имајући у виду лексикографску праксу за

¹¹ В. Клајн 1998, 139–141.

¹² Московљевић 1990.

¹³ Исп. напомену 5.

¹⁴ Исп. напомену 9.

¹⁵ Исп. Пешикан 1970, 152.

¹⁶ Клајн 1998, 142.

израду Речника САНУ и на примерима расположиве речничке грађе (уз ризик да смо поведени властитим језичким осећањем, и на основу анкете спроведене међу лексикографима у Институту за српски језик САНУ), као и критеријуме које је образложио Иван Клајн¹⁷, примарним сматрамо значење „који се одвећ додворава, удворички понизан“ одн. „који одражава такву особину, својствен ономе који има такву особину“.

ИЗВОРИ

- Андрић, П — Иво Андрић, Приповетке, Београд 1924.
 Андрић, ТХ — Иво Андрић, Травничка хроника, Београд 1945.
 Бан, ЈХ — Бан Матија, Јан Хус, трагедија, у Дубровнику 1884.
 БК 1898 — Бранково коло за забаву поуку и књижевност, Срем. Краловци 1898.
 Божовић Г., ЦР — Божовић Григорије, Црте и резе, Београд 1928.
 Велмар-Јанковић В., ДУ — Владимир Велмар-Јанковић, Дечак с Уне, Београд 1926.
 Вујичић, ГС, — Вујичић Петар, Булат Окуцава, Гутљај слободе, Београд 1979.
 Глишић, О — Глишић Милован Ђ., Обломов, роман, написао Иван С. Гончаров, превод с руског, Београд 1898.
 Глишић, П — Глишић Милован Ђ., Приповетке II, Београд 1925.
 Данојлић, Д — Данојлић Милован, Како је Добрислав протрчао кроз Југославију, Београд 1981.
 Ђорђевић В., ВИ — Ђорђевић др Владан, Вевелова Историја индуктивних наука, у Београду 1874.
 Ђорђевић М., Ж — Ђорђевић Милан, Алфонс Доде, Жак, превод с француског, Београд 1950.
 Иванић, ИЈ МН — Иванић Момчило, Игњатовић Јаков, Милан Наранцић, Београд 1900.
 Игњатовић М., П — Игњатовић М., Пенегерикон ... Францу I ..., у Будиму 1835.
 Јевтић, ДМ — Боровоје Јевтић, Дани на Миљацки, Београд 1935.
 Јовановић С., У — Слободан Јовановић, Уставобранитељи и њихова влада, Београд 1912.
 Милићевић, Ж III — Милићевић Милан Ђ., Живот и дела великих људи из свих народа, књ. III, Београд 1879.
 Милићевић, Р — Милићевић Милан Ђ., Разматрања о узроцима величине Римљана и њиховога опадања, од Монтескијеа, превод с француског, Београд 1866.
 Милићевић В., ГЕ — Вељко Милићевић, Господин Есперанто, БВ 1913.
 Невесињац, ЈЉЧ — Невесињац-Пророковић Ристо Т., Једно лето четовања, Београд 1906.
 Павићевић, Ц III — Павићевић Миђун М., Црногорци у причама и анегдотама, књ. III, Београд, Херцегнови-Котор, Загреб 1928.
 Пандуровић, Х — Пандуровић Сима, Виљем Шекспир, Хамлет, прев., Београд 1924.
 Петровић В., КБС — Вељко Петровић, Разговору никад краја, Кроз борбу и страдања, Београд 1909.
 Петровић П., МК — Петровић Петар С., Млади курјак, Београд 1936.
 П 1849 — Позорникъ Войводства Србије, Земун 1849.
 Поповић Ђ., МС ДК — Поповић Ђорђе, М. Сервантес С., Велеумни племић Дон Кихоте од Манче, Београд 1895.
 Поповић П. — Павле Поповић, СКГл V, Београд 1902.

¹⁷ В. Клајн 1998, 139–141.

- Продановић, НС — Продановић Јаша, Наши и страни, Београд 1949.
 Рујанац, БГ — прев. Бацете Рујанца Аксентија, Алек Константинов, Баја-Гање, Београд 1907.
 Секулић, ИП — Исидора Секулић, Из прошлости, Београд–Сарајево 1919.
 Симић, ВО — Чарлс Дикенс, Велика очскивања, превео с енглеског Симић Живојин В., Београд 1950.
 Спасић, НВ — Спасић др М., Нравственный воспитатель дече, Београдъ 1850.
 СР — Српска ријеч, Сарајево 1920.
 Сремац, ЗЗ — Стеван Сремац, Зона Замфирова, приповетка, Београд 1907.
 Станић, Р — Станић Милија, Збирка речи.

ЛИТЕРАТУРА

- Клајн 1991 — Клајн Иван, *Туђице и џуризма*, Језички приручник (група аутора), Београд 1991, 151–163.
 Клајн 1998 — Иван Клајн, *О критеријумима за семантичко нормирање речи*, Наш језик ХХХИ/3–4, Београд 1998, 134–147.
 Московљевић 1990 — Милош Московљевић, *Речник савременог српскохрватског књижевног језика*, Београд (прештампано издање из 1966).
 Пешикан 1970 — Митар Пешикан, *Наш књижевни језик на сто година јослије Вука*, Друштво за српскохрватски језик и књижевност СРС, Београд 1970.
 Пољанец 1973 — Р. Ф. Пољанец, *Руско-хрватски рјечник*, Загреб 1973.
 Ристић 1994 — Стана Ристић, *Сврхане речи у описним речницима са аспекта речничког нормирања*, Наш језик ХХИХ/5, Београд 1994.
 Ристић 1995 — Стана Ристић, *Неки аспекти нормирања у лексикографији*, Научни састанак слависта у Вукове дане 24/1, Београд 1995, 233–240.
 Р. САНУ — *Речник српскохрватског књижевног и народног језика 1–15*, Српска академија наука и уметности, Београд.
 Станковић 1998 — *Руско-српскохрватски речник* у редакцији Богољуба Станковића, Нови Сад — Москва.

S u m m a r y

Nikola Ramić

ON THE MEANING OF THE ADJECTIVE *SNISHODLJIV*

Departing from the available corpus of materials for the SANU dictionary (*The dictionary of the Serbo-Croatian literary language and vernaculars*), the author makes an attempt to identify various meanings of the adjective *snishodljiv* “condescending, indulgent” and to establish their relative hierarchy.